

ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับ
การใช้ทัศนวิทยาในการเรียนการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา

นางสาวปราณี เลิศฤทธา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำถามหลักสูตรปริญาตรัฐศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN-974-566-590-8

011793

I16493849

OPINIONS OF HEADS OF DEPARTMENT AND THAI LANGUAGE TEACHERS
CONCERNING USING FOLKLORES IN THAI LANGUAGE INSTRUCTION
AT THE SECONDARY EDUCATION LEVEL

Miss Pranee Lertrittha

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครุภาษาไทยเกี่ยวกับ
 การใช้ทัศนวิทยาในการเรียนการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา
 โดย นางสาวปราณี เลิศฤทธา
 ภาควิชา มัธยมศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.สุจริต เพ็ชรชอบ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

Handwritten signature

.....
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)
 รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ
 ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
Saly Oinglayประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุมิตรา อังวัฒนกุล)

.....
Dr. Sujitกรรมการ
 (ศาสตราจารย์ ดร.สุจริต เพ็ชรชอบ)

.....
Dr. Yuthinกรรมการ
 (ศาสตราจารย์ ยุธิน พิพิฑกุล)

.....
Dr. Saisaiกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์มพรรย์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับ
การใช้คคชนวิทยาในการเรียนการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา
ชื่อนิสิต นางสาวปราณี เลิศฤทธา
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพ็ชรชอบ
ภาควิชา มัธยมศึกษา
ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับ การใช้คคชนวิทยาในการเรียนการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา ในด้านประเภทของ คคชน วิธีการที่นำมาใช้ วิธีการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับ การใช้คคชนวิทยาในการเรียนการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา ในด้านประเภทของ คคชน วิธีการที่นำมาใช้ วิธีการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด เพื่อใช้รวบรวมความคิดเห็นของ หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้คคชนวิทยาในการเรียนการสอน ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เลือกโดยใช้ วิธีสุ่มแบบหลายชั้น (Multi - Stage Random Sampling) ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย จำนวน 80 คน และครูภาษาไทย จำนวน 283 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 จำนวน 85 โรงเรียน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

1. ด้านประเภทของคคิชน พบว่า โดยส่วนรวมหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทย เห็นด้วยมากกับการนำคคิชนทุกประเภทมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา เมื่อพิจารณารายละเอียด ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเห็นด้วยกับการนำภาษิต คำพังเพยและสำนวนมาใช้มากที่สุด และเห็นด้วยน้อยในการนำความเชื่อโชคลางมาใช้

2. ด้านวิธีการที่นำมาใช้ พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทย เห็นด้วยมากกับการนำคคิชนวิทยามาใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียน จัดกิจกรรมประกอบบทเรียนและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมที่หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทย เห็นว่า ควรนำมาจัดมากเป็นอันดับแรกของทุกวิธีการ ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษิต คำพังเพยและสำนวน

3. ด้านวิธีการสอน พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเห็นว่า ในการนำคคิชนวิทยามาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย ควรใช้วิธีการสอนมากทุกวิธี วิธีการสอนที่เห็นว่าควรใช้มากเป็นอันดับแรกคือ การสาธิต การปฏิบัติจริง

4. ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทย เห็นว่า ในการนำคคิชนวิทยามาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย ควรใช้สื่อการเรียนการสอนมากทุกประเภท

5. ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทย เห็นว่า ในการนำคคิชนวิทยามาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย ควรใช้วิธีการวัดและประเมินผลมากทุกวิธี

6. เปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้คคิชนวิทยาในการเรียนการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา ในด้านประเภทของคคิชน วิธีการที่นำมาใช้ วิธีการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล พบว่า ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05

Thesis Title Opinions of Heads of Department and Thai
Language Teachers Concerning Using Folklores
in Thai Language Instruction at the Secondary
Education Level

Name Miss Pranee Lertrittha

Thesis Advisor Professor Sucharit Pienchob, Ed.D

Department Secondary Education

Academic Tear 1985

ABSTRACT

Purposes

1. To study the opinions of heads of department and Thai language teachers concerning using folklores in Thai language instruction at the secondary education level in the following aspects : kinds of folklores, techniques of using, methods of teaching, instructional media, and measurement and evaluation.

2. To compare the opinions of heads of department and Thai language teachers concerning using folklores in Thai language instruction at the secondary education level in the following aspects : kinds of folklores, techniques of using, methods of teaching, instructional media, and measurement and evaluation.

Procedures

One set of questionnaires constructed by the researcher was used as the instrument for data collection. The questionnaires consisted of opinions concerning using folklores in Thai language

instruction at the secondary education level. The samples of this research were selected by multi-stage random sampling, consisting of 80 heads of department and 283 Thai language teachers from 85 secondary schools in education region five. The obtained data were then analyzed by means of percentage, arithmetic mean, standard deviation and t-test and presented in tables with description.

Findings

1. Concerning kinds of folklores, it was found that heads of department and Thai language teachers agreed at the high level that they should use all kinds of folklores in Thai language instruction at the secondary education level. In considering each item, heads of department and Thai language teachers agreed at the highest level in using folk proverbs and at the low level in beliefs.

2. Concerning techniques of using, it was found that heads of department and Thai language teachers agreed at the high level that they should use folklores as approach, instructional activities and co-curricular activities. The activities that heads of department and Thai language teachers agreed that it should be used first was activities concerning proverbs.

3. Concerning methods of teaching, it was found that heads of department and Thai language teachers agreed at the high level that they should use all kinds of methods of teaching in using folklores in teaching Thai language.

4. Concerning the instructional media, it was found that heads of department and Thai language teachers agreed at the high

level that they should use all kinds of instructional media in using folklores in teaching Thai language.

5. Concerning measurement and evaluation, it was found that heads of department and Thai language teachers agreed at the high level that they should use all kinds of measurement and evaluation in using folklores in teaching Thai language.

6. The comparison of opinions of heads of department and Thai language teachers concerning using folklores in Thai language instruction at the secondary education level in the following aspects : kinds of folklores, techniques of using, methods of teaching, instructional media, and measurement and evaluation were not different at the 0.05 level of significance.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจาก ศาสตราจารย์ ดร.สุจริต เพ็ชรชอบ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือ ให้กำลังใจและตลอดเวลาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตากรุณาเป็นอย่างยิ่งและจงจำพระคุณนี้ไว้มิรู้ลืม

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ จารุณี กองพลพรหม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัครา บุญทิพย์ อาจารย์วินัย ภูระหงษ์ อาจารย์สุรีย์ สุวรรณะ และอาจารย์สาลินี มีเจริญ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ในการแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถาม

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุมิตรา อังวัฒนกุล ศาสตราจารย์ ยุพิน พิพิธกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์พรรษย์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยเรื่องนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์พิษณุ งามชา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมา บัณฑิตวิทยาลัยซึ่งให้ทุนส่วนหนึ่งในการทำวิจัยครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณแม่ พี่ ๆ และน้อง ที่ได้ให้ความห่วงใยเป็นกำลังใจ และให้การสนับสนุนการเรียนและการวิจัยตลอดมา

ปราณี เลิศฤทธา

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฅ
รายการตารางประกอบ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความรู้เกี่ยวกับคหิชนวิทยา.....	9
คหิชนวิทยากับการเรียนการสอนภาษาไทย.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
การศึกษาค้นคว้าข้อมูล.....	56
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	56
การสุ่มตัวอย่างประชากร.....	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
การนำเสนอข้อมูล.....	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	112
บรรณานุกรม.....	127
ภาคผนวก.....	133
ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	134
ข. รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	135
ค. แบบสอบถาม.....	139
ประวัติผู้เขียน.....	162

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรในเขตการศึกษา 5.....	58
2 สถานภาพของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทย.....	62
3 ประสบการณ์ด้านคติชนวิทยาหรือคติชาวบ้านของหัวหน้าหมวดวิชาและ ครูภาษาไทย.....	64
4 ความสามารถพิเศษเกี่ยวกับคติชนวิทยาของหัวหน้าหมวดวิชาและ ครูภาษาไทย.....	65
5 ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการนำคติชน ประเภทใช้ถ้อยคำ มาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย.....	67
6 ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการนำคติชน ประเภทไม่ใช่ถ้อยคำ มาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย.....	69
7 ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการนำคติชน ประเภทผสม มาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย.....	71
8 ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการนำ คติชนวิทยามาใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียน.....	73
9 ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการนำ คติชนวิทยามาใช้ในการจัดกิจกรรมประกอบบทเรียนการใช้ภาษา.....	76
10 ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการนำ คติชนวิทยามาใช้ในการจัดกิจกรรมประกอบบทเรียนหลักภาษา.....	79
11 ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการนำ คติชนวิทยามาใช้ในการจัดกิจกรรมประกอบบทเรียนวรรณคดี.....	82
12 ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับการนำ คติชนวิทยามาใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	85
13 ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเกี่ยวกับวิธีการสอน ที่ควรใช้ ในการนำคติชนวิทยามาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย....	90

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14	92
15	94
16	96
17	98
18	100
19	102
20	104
21	110